

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:

Egész évre — — 240 L | Negyed évre — 60 L
Fél évre — — 120 „ | Egyes szám ára — 6 „
Nyilttér szavanként 6 L.

Alapította: ifj. Szántó Károly.

Felelős szerkesztő: Dr. BOCZ SOMA
Kiadóhivatal: „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.“

Megjelenik minden vasárnap.

Mindennemű pénzküldemények a „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.“ címére küldendők.

Hirdetések árszabály szerint. — Kéziratok nem adatnak vissza

Pályaválasztás előtt.

Alig egy éve, hogy iskolánk a fiatalság nem kis számát engedték ki az életbe. Alig egy éve s az élet tovább haladt a maga útján, tanítva és pirosra élesztve a fiatal agyakat, megnövesztve a lelkeket, amelyek szomjuhózzák az igazságát és a tudományt. Megállás nincs, az idő halad, magával vive mindenkinek a fiatalágát, gyermekkorát, tudatlan éveit és fekete hajszálait.

Alig egy éve s már ismét újabb generáció hagyja el az iskolák falait. Mi felnőttek, akik már régen benne vagyunk az élet küzdelmeiben s akik néha olyannyira megunták a mai túlekedést és könyökkel való utcsinálást, valahogy furcsa érzéssel állunk meg egy pillanatra, amikor elgondoljuk a mai generáció sorsát. Valahogy úgy érezzük, hogy igazságtalanságot követünk el velük szemben akkor, amikor ezeket a fiatal, tapasztalatlan és talán idealizmusra még képes lelkeket kidobjuk abba az életbe, amelyben a szenny és hazugság csak úgy hőmpölyög, amely jót alig, de keservet és elkeseredést annál többet mutat.

A pesszimizmus e hangja csak a féltéssel indokolható meg. Mert elkeríteni nem akarunk. Nincs is jogunk hozzá, hogy ezt tegyük, de nem is akarjuk tenni, mert egyrészt: minden éjszakára felvirrad egyszer, másrészt meg a fiatalág azért fiatalág, hogy semmitől se rettenjen meg. Az emberi természetet az Isten olyannak teremtette, hogy az minden körülmények között megállja a helyét. Ezért nekünk e sötét kép festésével csak az volt a célunk, hogy megmutassuk: nem mind arany, ami fénylik s hogy a fiatalág egy igazán mostoha és nagyon nehéz, keserves korszakba készül belépni.

Ezzel együtt azonban hittetl hisszük, hogy a viszonyok javulni fognak s hogy éppen a fiatalág kell legyen az a hatóerő, mely a helyzeten változtatni tud. Ha az öregek hazugok vagy csalafinták, szégyenítsék meg a fiatalok, ha az öregek erkölcstelenek, legyenek erkölcsosek a fiatalok, ha az öregek istentelenek, legyenek istenesek a fiatalok. A fiatalágnak mindig jogában van jobbnak, szebbnek és okosabbnak lenni, mint az öregeknek. Mindig többet munkálhatnak a világ előhaladásán, mint azok, akik az élet terhe alatt már megjuhászodtak s akik elveikért már nem kívánnak vértanu halált halni.

Csak az a baj és éppen ez a leg-szomorubb, hogy a fiatalágban nem

látjuk ezt a jó tulajdonságot. Nem vettük észre az áron felül való emelkedés gondolatának felismerését, nem vettük észre, hogy az erkölcsoök sülyedésén megbotráncozott volna és nem vettük észre, hogy az Istennel többet törődött volna. A fiatalág egyszóval kiesett abból a vágányból, amit szellemiségnek nevezünk s amely elmélyített tanulmányokat és csendes szellemi örömeket kíván. A mai fiatalág hogy úgy mondjuk, messze esett az öreg almafától — nem pártolt el tőle, hiszen lelke mélyén mégis csak minden fiatalember megbecsüli az öregeket és belátja a régi műveltség nagyszerűségét és alaposágát, de valahogy két malomban örölkünk. A fiatalág száguld az autójával és a 140—150 kilométeres sebességénél nem láthat annyit, amennyit az öregek láttak kocsi-val megtett uton. Az öregeknek nem a sebesség, hanem a látás volt a fontos; a fiataloknál a sebesség s a látás elfolyik a szemük előtt. Az öregek maguk látták a természetet, a fiatalok csupán a térképet nézegetik s minderről tudnak, de csak körülbelül és minden egyformán fontos nekik és egyformán nem fontos, hiszen a szép táj éppúgy összefolyik szemeik előtt, mint a nem éppen szép vidék. Amint a technikában a gyorsaság a fő s ahogy a sportban, táncban, boxolásban csak a gyorsaságot és a rekordot nézik, úgy ilyen irány felé halad a mai fiatalág élete is.

Szívünk mélyén a legnagyobb hálával gondolhatunk Istenre, hogy minket itt Erdélyben helyezett el. A nyugati zsi bongást itt felváltják a bércek gyönyörű erdőkkkel borított megnyugtató látásai és ereinkben ott csörgedezik a keleti faj lassabb vére, amely álmódosra hajlamos. Ne siessünk hát teljesen a korrall, igyekezzünk le nem maradni a kor szekeréről, hiszen erre a magyarságnak igazán megvan a kiválósága s ezt nem mi, hanem mások állapították meg, de ne rohanjunk oly esztelenül, álljunk meg néha s pillantsunk a lelkünkbe, ahol életünknek sulypontja kell, hogy legyen. Aki nem látja magában ezt a sulypontot, az a jövő nehéz és aránytalan küzdelmében össze fog törni. Nézzen tehát minden erdélyi magyar fiú, aki most repül ki az iskolából, mélyen a lelkébe és tegye fel magában, hogy amíg a maga lelki értékeit meg nem kapja, amíg azoknak megnyugtató erejét meg nem ismeri, addig a mai világ tendenciáját egészen nem vallja magáénak, hanem azzal úgy fog bánni, mint egy

veszedelmes bombával, ami kezében mindig felrobbanhat, tehát nem fog mélyen elmerülni benne.

Az öregeknek ez a tanácsa. Ez azonban nem jelenti azt, hogy visszamaradjunk, sőt az ellenkezőjét, hiszen csak lélekkel és biztos alapu lélekkel bíró ember tudja ma megállani a helyét az élet rettenetes, egyenlőtlen küzdelmeiben.

Copfos kínaiak

ezelőtt ezer évekkel hatalmas fallal kerítették körül a mennyei birodalom hatalmas területét. Jelezték ezzel a gigantikus művel, hogy ők mások mint a többiek, nem kell a szomszéd barátsága s drága kincs az ők tudománya. Élték a maguk külön elzárkózott világát, megelőzték kulturában a világ akkor élő összes népeit s féltékenyen őrizték a maguk egyéniségét. A copfos kínaiak azonban akkor ezt könnyen megtehették. Gazdagok voltak és hatalmasok. Nekik csak adni valójuk lett volna a maguk kulturájából, de semmit sem kapni. S a kínai fal állott évezredekken keresztül, megvédte őket az ellenség ellen, de fejlődésüket is megállította, akkor, amikor a nyugati népek harcok vívatarai között megtették az első lépést az államiság kialakulása felé. A kínai falat s az ahhoz való ragaszkodást meg lehet érteni s magyarázni az ezerévek előtti szellemből. Ez a fal azonban a kultura fejlődésével lassanként jelzővé vált azok előtt, kiknek semmi eszköz nem volt elég jó ahhoz, hogy a haladás útján megteremtsék a nyugati civilizáció szédületes perspektívájú épületét. A kínai fal e népeknél, mint a haladásnak a kerékkötője ment át a köztudatban, melyet területükön nem állítottak fel s nem türtek meg.

S bár nagyot fordult azóta az idő kereke s bár az emberi tudás-szomjnak, a minél tökéletesebb civilizációra való törekvésnek klasszikus századában élünk, mégis csodák történtek. Kínai falak emelkednek Európa szívében s Románia határai körül a mennyei birodalom példájára a vak elfogultság felállítja a maga kínai falát, abban a téves tudatban, hogy neki csak adni s nem csak kapni valója van — nyugat felől.

Naponként jelennek meg ujságcikkek, melyek, mint a haladásnak vívmányát kürtölik világgá, hogy a rádió-engedélyek megadása mennyire egyszerűsítve van, hogy rendletekben lefektetett joga minden román állampolgárnak a rádió szabad használata. Ugyanekkor azonban megfeldkeznek a lapok azt is megemlíteni, hogy a magyaroknak Erdélyben tilos a rádió. Tilos a rádió itt Szászvároson is, akkor, mikor a más nációhoz tartozó szomszédom vigan hallgatja s ha nagyon megsajnál, amiért a megbélyegzettek közé tartozom, át hív magához s ami tilos

nekem az én szobám négy fala között, szabad itt a jószívű szomszédnál.

A sarkutazók most folyó felkutatásánál az érdekelt országok hálás köszönetüket fejezik ki a skandináv félsziget rádió amatőrjeinek, kik vetélkedő szorgalommal keresték készülékeikkel Nobile tábornok és társainak segélykérő jeleit, s legelső sorban nekik köszönhető, hogy ma legalább tudják tartózkodási helyüket. Ez a legaktuálisabb példa, melyet talán a helybeli körzetre szóló legfőbb engedélyező is olvashatott, — illusztrálják legszembeütőbbben az elfogultság építette kínai falat, nem szólva egyáltalában arról a korlátozásról, mely országszerte tiltja a magyar hírlapok s könyvek behozatalát.

Szászvároson eddig négy-öt magyar ember, állandóan itt lakó családfő, rádió engedélyezése iránt beadott kérését utasították indoklás nélkül vissza. Ez a körülmény aztán természetesen a többi rádió után sóvárgó magyarnak próbálkozás nélkül elveszi a kedvét attól, hogy meg is kísérelje az engedély megszerzését.

A rádióról azt tartják, hogy az irredentizmusnak fejlesztője, ébren tartója. Azon vitatkozni, hogy az Erdély területén lakó magyarok irredenták-e vagy sem, meddő idővesztés volna. Nekünk az a sorsunk, hogy a hitünk és anyanyelvünkhöz való feltétlen ragaszkodás miatt, mint irredenták legyünk a hivatalos fórumok előtt kezelve. Ez ellen nincs apelláta s mi feladtuk a céltalan ellenbizonygatás malmába való őrlést, de ha tényleg irredenta célokat is szolgál a pesti leadó állomás és ha mi tényleg irredenták is volnánk, államhatalmi szempontból ennek kigyógyítása semmiesetre nem történhetik meg azáltal, hogy megvonom az ország intellektuel lakosságának egy tekintélyes részétől az általános nyugateurópai civilizációba való bekapcsolódás lehetőségét.

Elvitathatatlan tény, hogy a nagy nyugati államok egyike sem óhajtja a kommunizmusnak erősödését és terjedését a saját és szomszédjának területén s bár tudatában van a moszkvai s egyéb orosz leadó állomások nagy propaganda tevékenységének, eddig még nem jutott eszébe megakadályozni, vagy megtiltani polgárainak a rádió használatát. Egy államnak az erőssége soha sincs polgárainak 100%-os nacionalizmusára bázisozva. Az erőssége és megdönthetetlensége az intézményeiben van lefektetve. Bármily erős és hatalmas volt Róma, összeomlott mint kártyavár, mihelyt belső életében megdőlt a törvény és tiszta erkölcs. Országot még az irredentizmusnak megfojtása nem mentett meg, de felemelt, erőssé tett a törvény és az igazság, még akkor is, ha lakói szempontjából a Babel tornya is volt.

Messze lehetne e cikk keretében arra kitérni, hogy ez, a kisebbségekkel és első sorban a magyarsággal szemben felépített kínai fal, mennyire sújtja magát az államot is a külföldi relációkban. Elég e tekintetben a napilapok által Titulescu külügyminiszternek és Cantacuzino hercegasszonynak ismételt hozott nyilatkozataira, továbbá a stabilizációnak, nehezen megoldható problémájára utalnunk.

A magyarsággal szemben alkalmazott szigorú cenzúra nem a magyarság szégyene. Legyenek a közénk és nyugat közé emelt kínai falak még egyszer olyan vastagok, legyen a copf, mellyel kezeljük még egyszer olyan hosszú, a belső szükség egyszer mégis csak levegőért fog kiáltani s akkor szétomlanak a falak, be fog özönlenni a szabad nyi-

lason egy uj, megértőbb szellem, anélkül, hogy ebből az országnak kára származna.

A kínai falnak és copfnak ideje lejárt. A levegő végtelen éterében hangok repkednek melyek áthatolnak a legvastagabb falon, a legreakcionáriusabb bürokratizmuson, kinevetik a legelfajultabb sovinizmust s eljutnak a fülekbe, melyeknek eddig nem volt szabad hallani.

Kritika.

Sajnos, önhibánkon kívül oly pontján lakunk e sárgolyónak, hogy az ember igazán nem tudja soha 24 órával előre megmondani, hogy mi lesz. Én például a politikával nem foglalkozom és ha némelykor igen, egész különleges, ártatlan, de keresztényi felfogással bírok. Az egyiknek azért nem tetszem, mert nem politizálok, a másiknak azért nem, mert eltérő politikai nézeten vagyok, ha már lennem kell. És mégis azáltal, hogy magyar anya tejét szoptam és szoptak huszonnégyrend őseim, itt Erdélyben, stigmatizálva vagyok, azt tartják rólam, hogy politikailag megbízhatatlan vagyok.

Egyszer egy blazirt, amolyan modern fiatalembert, szülei háztűznézőbe küldenek egy gazdag előkelő családhoz. A jövődöbéli menyasszony, a női eszmény superlatívussza volt. Szép, gyönyörű, kedves, művelt, gazdag, szóval kifogástalan. Mielőtt a völegényjelölt elutazik, megkérdi leendő apósa, hogy miképp van megelégedve az urfi. Nyafogosan feleli emez: „nem tetszik az orra hegye“.

Ugyilátszik rajtam nincs mit kifogásolni, de az orrom hegye nem tetszik valakinek. A legmagasabb fokú gyarlóság és civilizálatlanság valakit erőszakkal meggyőzni akarni a saját álláspontja helyességéről, ha a másiknak is meg van a saját álláspontja és annak helyességéről a másik is meg van győződve. De azért nincs kizárva valakit helyes érvekkel más nézetre terelni tudni. Ha ellenben az ilyesmihez hiányzik a kellő intelligencia és a brutális erőszakkal akarja pótolni e hiányt, akkor az az illető, bárki legyen is, eljátszotta jogát arra, hogy a civilizált emberiség tagja legyen. Szellemi érvekkel kell meggyőzni tudni, nem brutális erőszakkal és büntetéssel. Ne öl, ne lopj, szeresd felebarátodat és a többi parancsolatok az emberi társadalom erkölcsi alapja. Már az iskolás gyerekekbe beoltják e keresztényi regulát, de ugyanakkor beleoltják a gyűlöletet más embertársak ellen is. Szeresd felebarátodat, de csak a fajtád belit, a másikat nem, mert az nem ember, annak létjogosultsága nincs. Teljesen irreleváns, mely nemzetiséghez tartozik a fajta. Emberek vagyunk mind, különbség nincs, lefeljebb csak a turpi képzetelésben. Mert képmutatás, önámítás az, ha a keresztrefeszített Istenfia jelképe előtt megemelem kalapomat, vagy keresztet vetek, amellet azonban gyűlöldöm felebarátomat azért, mert az manapság politika.

Felebarátaim, vagy hordjátok az igazi keresztet lelketekben, vagy ékesítsétek fejeteiket a siux indiánok tarka tollazatával, — felemás ember nem ember.

A szászvárosi tűzoltók.

A piskii műhely vészjeleket ad. Ég a Schuleri major. Hivatásához hiven kivonul a hajdanában annak magaslatán állott gyári tűz-őrség, de a tűzvést megfékezni nem tudja. Rémes félórák telnek. Ekkor valakinek eszibe jut, hogy van Szászvároson egy csendben működő önkéntes tűzoltóság, hátha azok tudnának segíteni.

Megkondul a harang Szászvároson, vész-sipok fűöltenek. A festő az álványról ugrik le, az asztalos félredobja a gyalut, a lakatos a reszelőt, a cipész a sámfát, sietve mennek kötelességüket teljesíteni, megszorult polgártársuknak segítségére.

A riadó után 18 perccel 12 bátor, elszámt szászvárosi tűzoltó már a piskii tűz színhelyén van. A magukkal hozott kevés felszerelés pillanatok alatt leszerelve, a fűhöz-fához kapkodás megszűnik, a tüzet lokalizálják.

Szép, csendben, ahogy elindultak, oly csendben vissza is tértek, vissza mindenki a félredobott, abbahagyott munkájához.

Egy jókora darabb fekete kenyeret áldoztak fel önzetlenül a mindennapiból, hogy felebarátjuknak segítségére siethessenek.

A zene tovább visít, a fagyaltot egykedvűen szopogatják a kávéház teraszán és forog tovább a köznap. Fásultan, döcögve, folyik tovább városunkban a tétlenség, amit munkának csufolnak.

Fáradtan, kimerülten ülnek félbehagyott munkáikhoz a tűzoltók és aznap éjfélig dolgoznak, hogy a köz érdekében elhanyagolt munkát befejezhessék, nehogy valamivel kevesebb fekete kenyér jusson a gyermekeknek.

Uraim ezt utánozzák.

ALPHA.

HIREK.

A kenyér.

Amióta először szökött ringó szába az első szem buza, amióta először hajlott meg érett terhének súlya alatt a buza feje, amióta a nap melege először öltöztette aranyos ruhába a szellő simogatta, ringó, kalász erdőt, amióta először röpönt el a könnyörtületes ima Istenhez a mindennapi kenyérért, azóta nincs nappal, hogy ne verejtékezzenek emberek milliói érte, nincs éjszaka, hogy ne könyörögnének érte. Ünnepi nap, mikor a piciny buzaszem földi ágyából először tör a napfény felé s ünnepe az a nap, mikor az érett kalászat az artok verejtéke öntözi. Isten asztalának legfőbb eledele s emberek küzdelmeinek egyedüli oka. Ha bőven van, békének, bőségének, a jónak forrása s jaj ha hiányzik, jaj ha hiába kéri anyától a gyermek, apától a család. Áldás, szeretet két a nyomán s lehet gyűlöletnek, harcoknak, átkoknak a szülőanyja. Erények szülnék s feneketlen bűnök viaskodnak érte. Amíg a föld forog s a nap ragyog, a legnagyobb ur s rabszolgája minden ember. A kenyér a legfőbb szükség, a legnagyobb áldás, a legszentebb cél. A kenyér az élet, melynek meg kell lenni, szentség, melyet nem szabad elvenni.

Péter és Pál napja a kenyér ünnepe. Évforduló, melynek áldásos bőségéért szegény és gazdag, gyöngé és hatalmas imádkozik s gyászol és sirásoknak napja, ha az Isteni akaratnak úgy tetszik, hogy megvonja tőlünk. Mennyi vágnak, reménynek forrása s mennyi csüggedésnek, szomorúságnak, lemondásnak az oka. Két polus, melyek között éhező és jóllakott emberek állanak. Két véglet, melyek közül felemel az egyik s megsemmisít a másik.

A kenyér Isten áldásának szimboluma: Péter és Pál napján imádkozunk töredelmes szívvel érte.

—b—

— Halálozás. Csap Ferenc magánzó, élete 89-ik évében meghalt. Temetése f. hó 27-én ment végbe. — Özv. Vlad Miklósné életének 72-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése f. hó 26-án volt nagy részvét mellett.

— **A „mi napunk“.** Áldást érlelő július harmadik vasárnapján, 15-én Hunyadvármegye magyarsága a dédácspark csodás paradicsomában vidám ünnep keretében piheni ki az aratás verejtékes fáradozásait. A történelmi emlékektől terhes fák lombjai alatt a könnyű jókedv pazar bősége fogja majd a megjelenőket fogadni. Tegyük fel-tétlen kötelességünk, hogy júliusnak e ragyogó ünnepén mindnyájan elzarándokolunk Dédácsra s magunkkal visszük ragyogó multunk még megmaradt minden derűjét.

— **Házasság.** Vitéz Filep Lajos okl. mérnök, budapesti lakos e hónap 26-án tartotta esküvőjét Budapesten, a Szilágyi Dezső-téri ref. templomban Makkay Jolánka Budapest-székesfővárosi tanítónővel, Makkay Dániel szászvárosi ref. énekvezér és tanító leányával. A mindnyájunk előtt oly szeretve becsült Dani bácsi családjának ez örömmünnepe kedves alkalmul szolgál szívből fakadó szerencsekívánataink kifejezésére.

— **Tudományos előadás a Kaszinóban.** Julius hó 1-én d. u. 6 órakor a Kaszinó színháztermében tartja meg dr. Sváby Ferdinánd szanatóriumi igazgató-főorvos ur előadását az „Alkoholizmus“-ról. A Kaszinó igazgatósága által rendezett szabadelőadások rendjén ez lesz a második előadás. E nagy érdekességű, kiváló felolvasásra felhívjuk a közönség figyelmét.

— **A ref. egyház elhatározta,** hogy régi kántori lakát, az Iskola-téren az evang. iskola mellett, eladja és a befolyandó vételárat a templom-restaurálás költségeinek fedezésére fordítja. E hónap 23-ikára tűzték ki a nyilvános versenytárgyalást az eladás tárgyában, amikor csupán egy ajánlattevő jelentkezett Benkő Lajos helybeli szabómester személyében és az egyházi főhatóságtól kikötött 250 ezer leu minimális vétel- mint kikiáltási áron jóval alul, csupán 200.000 leut ajánlott meg. Az egyház presbitériuma fog határozni a fölött, hogy elfogadja-e az egyház ezt az ajánlatot s ha igen, akkor a főhatóságtól függ majd az eladás megengedése.

— **A szászvárosi állami aayakönyvi hivatal házassághirdető táblájáról:** Kulcsár Vilmos ref. vallású 29 éves nőtlen magánhivatalnok, dévai lakos, kinek szülei Vilmos és néhai Schulz Anna, vőlegény, és Gyenge Ilona ref. vallású 20 éves hajadon szászvárosi lakos, kinek szülei Mihály és Schulz Eszter, menyasszony.

— **Szeptember 1-ig be kell jelenteni az 1922. január 1. előtt kötött biztosítási szerződéseket.** (Valorizálva fogják kifizetni a biztosítási összegeket.) Azok a romániai, de főként erdélyi, bánáti és körösvidéki polgárok, akik a trianoni békeszerződés előtti időben kötöttek budapesti, vagy valamely erdélyi városban székelő vállalatnál biztosításokat, eddig tájázatlanok voltak, hogy milyen biztosítási összegre van igényük. A biztosítási társaságok vagy a teljesen devalvált magyar koronaértékben, vagy 2:1 arányban számított leuban akarták eddig kifizetni a lejárt biztosítási összegeket. A magyar kormány tudvalevőleg a biztosító társaságokra vonatkozólag olyan valorizációs törvényt hoztak, hogy az aranykoronában kifizetett biztosítási díjak ellenében a társaságoknak arany frank értékében kötelesek a biztosítási összegeket — pro rata temporis — kifizetni. Felhívjuk tehát az erdélyi közönség figyelmét arra, hogy akinek valamely Magyarországon székelő biztosító magánvál-

laltal 1922. január 1. előtt kötött, magyar törvényes értékben teljesítendő életjáradék, vagy másnemű személyi biztosítási szerződése (kötvénye) van, valorizáció céljából saját érdekében legkésőbb három hónapon belül 1928. szeptember 1-ig jelentse be azt a kötvény kiállító vállalatnál, illetőleg annál a vállalatnál, amelyre szerződése időközben átruháztatott.

— **Nagyarányu vizumkedvezmény Magyarországon.** A magyar kormány egy eddig még nem létezett méretű vizumkedvezményt engedélyezett, amennyiben július hó 1-től november 30-ig, tehát teljes 5 hónapon át bárki vizum nélkül lépheti át a magyar határt s a vizumot utólagosan féláron lehet megszerezni. Ugyancsak féláron adják a vizumot a bukaresti és cluji magyar külképviseletek is ezalatt az idő alatt. A vizumkedvezmény nem csupán azokra vonatkozik, akik Budapestre utaznak, hanem bárhová Magyarországra, sőt azokra is, akik Magyarországon csak keresztül utaznak. A kedvezményre jogosító igazolványokat a Hiv. Menetjegyirodák hozzák forgalomba.

— **Pangás az építőiparban.** Szászváros város területén két kisebb házacska kívül az idén semmit sem építenek, átalakító munka is csak nagy ritkán akad, minélfogva a helybeli kőmives munkások egész rajokban kénytelenek más vidékeken folyó építkezéseknél leendő munkakeresés céljából utra kelni. Mivel azonban a pénzhiány miatt másutt sem nagy az építő kedv, munkásaink e nyáron keveset gyűjthetnek télire.

— **Füüdőrend.** A helybeli kádfürdő ezen-tul hetenként csak szombaton egész nap és vasárnap délelőtt lesz nyitva.

— **Közgazdasági értesítés.** Buza. Kinálat kicsiny, kereslet rendkívül nagy s a piacra kerülő mennyiségek minden áron vevőre találnak. Fizetnek vékánként 245—260 leut. Tengeri. Piacra nagyon sok kerül. Nagyrésze eladatlan maradt. Fizettek vékánként 180—185 leut. Burgonya. Ó 55—60 uj 70—80 litervékájá.

VIDÉKI

Előfizetőinket tisztelettel kérjük, hogy esedékessé vált előfizetési díjaikat a „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.“ címére postafordultával beküldeni sziveskedjenek.

Tisztelettel: a KIADÓHIVATAL.

Bibi.

(Az én „bibim“.)

A mai világban kérem mindenki tömörül, konferenciázik és jegyzőkönyvezik. Valóságos járvány ez. Összeülnek tanácskozni a politikusok és szeméthordók — kofák és ügyvédek, pincérek és gyógyszerészek (Ludtalpuak Szövetsége) — munkanélküliek és gyárosok és... és kifogyott a lélekzetem de nem fogytam ki az elsorolásra méltókból. Nem is lepődtem volna meg ha az ujságban olvastam volna a Háztartási Nő Alkalmazottak Nemzetközi Egyesületének megalakulását. De én mind erről egy propaganda iratból értesültem, amelyet a posta a napokban kézbesített.

Nem értettem ugyan, hogy mikép jutok ehhez a megtiszteltetéshez, hogy lépjek be a H. N. N. E-be mint pártoló tag, de jónak

láttam hallgatni erről feleségem előtt. És ez a szerencsém, mert ma kapom a következő levelet:

Kedves barátom Robur! (Már mint én.)

Miután sajátkezűleg küldött meghívásomra nem válaszolt, (nyilván nem kapta meg) — ezuttal nagyon szépen felkérem, hogy a Háztartási Nőalkalmazottak Nemzetközi Egyesületének budapesti szekciójának székház felszentelő ünnepélyén tartson egy tetszés szerinti témáról szabad előadást. Remélem, hogy régi barátságunkra való tekintettel nem fogja kérésemet visszautasítani.

Csókolja szerető barátnője: Bibi.

Bibi!... Jaj, most belepirultam. Istenem mikre nem gondolnak Önök...

Bibi!... Jaj, most belesápadtam, a veriték ragyázik az orcámon... a... a... feleségem... ha ezt tudná. Egy szerencse, hogy Ő elvből nem olvassa el az én irodalmi merényleteimet. El kell mondanom Önöknek, könnyitenem kell a lelkemen. Isszonyu gondban fő a fejem.

Bibi — illetve néhány év előtt Ilona teljes nevén Bimbó Ilona hajadon minden cseléd, pardon, háztartási alkalmazott volt „H“ uri családnál ahol én albérlőként laktam, — hej — mint legény ember. Pogácsaalma képtű, kőcosvarkocsu vézna gyerekleány, akit az anyja a következő egyszuszra elmondott mondókával adott át nemes hivatásának:

— Tessék aztán vigyázni naccsága kérem a kis pulyára, tudatlan még a kis lelkem — nem ismeri még a dörgést a városban — osztán kisülne a szemem ha csufot hozna szüleire, már érteni teccik ugye, hát úgy gondolom, .. hogy izé .. kezitcsókolom, ne-hogy „afféle“ baj essék vele.

Bizony bárgyu kis liba volt. Mindjárt a második nap azzal fordul az urnőjéhez.

— Tessék már mondani, haragos természetűnek tetszik lenni?

— Nem fiam, de miért kérde?

— Mert reggel eltörtem azt a csudi nagy tükröt az ebédlőben.

Zsiga bácsi a házigazdám, kövér kedélyes bácsi, megunva a folytonos pörölést egyszer aztán kifakadt az én bólogatásaimtól bátorítva.

— Ugyan ne kinozd azt a gyereket. Dobb ki — vagy hagyj neki békét, már lélekzeni sem mer önállóan.

Tyü micsoda vihar tört ki erre.

— Ti rontjátok el a cselédeket a sok „legyen szivessel“, azért olyan szemtelenek. Lusta népség, fizetett ellenség mind. Ne beszéljeteke bele a dolgomba.

De nem ártott meg neki a sok szidás, mert két év alatt nekigömbölyödött, szemei is megnagyobbodtak, szóval egy igen helyes bimbó lett belőle. Egy hétfő reggel nagy zajra riadtam.

— Hát nem sült ki a szemed te kis csipás, — hallom Hné menyedörögni — tegnap délután elmész sétálni és csak most kerülsz haza.

— Hol voltál?

Szepegő hang szűrődött át az üvegajtómon:

— A kaszárnyában voltam... Jani a hibás naccsága kérem... én... én... gyünni akartam, de nem engedtek.

Egy harsogó nevetéstől rezzentek meg az ajtó üvegek. És elképzeltem, úgy remeg most Zsiga bám tokája, mint a harmonika ráncái és úgy emelkedik a tekintélyes pocakja, mint egy duda ha fujják.

— Szégyeld magad Zsiga, te ezen nevezsz. És kidobták az immár feslett Bimbó Ilonát.

Egy év múlva a különös véletlen megint az utamba sodorta. A piskii vasuti étteremben volt kaszírno. Bizony a szép rózsaszínű

bimbó halovány rózsává lett. (Sugva) de azért talán még szebb volt. Néhány közömbös de barátságos szót váltottam vele — tessék elhinni kérem — csak egy készorítás ráadásul, más semmi és indult a vonatom. De mit ad az Isten két év múlva megszólít Pesten az utcán. Diszkrét eleganciával van öltözve, arca pihentebb, — sugva: (szebb volt mint valaha) és a kéznyújtása, modora szinte fölényesen biztos.

A szokott konvencionális hazugságok után hogy „de jó színben van” stb. — így szól:

— Jöjjön be a New-Yorkba egy fagyfaltra, ott ketten kellemesen eldiskurálhatunk. Egész nyugodtan bejöhök, itt nem ismeri senki. De különben is én tisztességes nő vagyok, egy miniszteriumi osztályfőnök barátnője.

Egy kicsit furcsának véltem vidéki létemre ezt, de oly kedves határozottsággal mondotta, hogy még csak nem is kuncogtam magamban, és elfogadtam a meghívást. Beláttam, hogy az ő világában más az erkölcsi felfogás.

— Tudja, hogy én szerelmes voltam magába, — mondta később, miközben citromfagyaltját a jeges szódavizébe kanalazta.

Isten bocsá' bűnömöt — de olyan forróság öntötte el a keblemet, hogy a nagy kanál fagyalt, amit lenyeltem meglepetésemben, az is forrónak tűnt fel.

— Igen, — folytatta — tudja akkor, mikor H.-né elkergetett, akkor is magát szerettem. De ugy-e, mi nők, azt, aki jó hozzánk, hamar elfelejtjük. Jani becstelen, bitang ember volt, — de Istenem... az első férfi... és így ő foglalta el a maga helyét.

(A fagyalt kezdett hidegebb lenni a jégnél.)

— Nem untatom, mikén mentem át, sok szennyen, de nyitott szemmel éltem — tanultam az életből és művelődtem. Megtanultam azt, hogy a nők legnagyobb erőssége gyöngéjük — és hogy a férfiak leggyengébb oldala, ha az erős mivoltukat megfricskázzuk és semmibe se vesszük. Látja Robur (már mint én) szeretem a barátomat, de titkolom előtte, mert ha elárulom magamat, elvesztem őt — és magamat.

Igy eldiskuráltunk és elváltunk. A feleségemnek persze nem szabad tudni, hogy én legénykoromban mamlasz és nem „hódító Robur” voltam. Ő ugyanis abban a boldog hitben él, hogy ő fékezett meg és tett mamlasszá.

Ez kérem hát Bimbó Ilona — alias Bibi urnó története dióhéjban, már kókusz dióhéjban értem. Idővel a neve megrövidült ugyan, és pedig valószínűleg nem a tapasztalatai és a férfi ismerősei számarányában, — mert akkor ez is hosszú volna. Hát most méltóztasanak megítélni a helyzetem kinos voltát. — Ugy-e bár el kell fogadnom a meghívást, mert fogva vagyok: én voltam az Ő, Bi-bi, a disz Elnöknő első szerelme. De jaj, nincsen öröm üröm nélkül: a feleségem! Kérem, ne gondolják, én nem vagyok papucs, de félttem őt az izgalomtól. Hiszen egy cseléd is annyira felizgatja, hogy elájul — és ez nekem mindig azt jelenti, hogy én nem kapok ebédet. Hát még ha megtudná, hogy itt a diszelnöknőn kívül egy egész teremnyi háztartási alkalmazottról van szó. Így is, mi kérem, egy örök izgalomban élünk. Nálunk úgy változik a cseléd, mint mondjuk, az ágynemű: hetenként, kéthetenként. Már én beletörődtem és meg sem tanulom a nevüket. És olyan érzékeny a cselédkérdésben. A múlt héten sirva találtam délben, és belém nyilalt a gondolat: na, ma nem kapok ebédet.

— Felmondok a lánynak — zokogta, kis öklével hadonászva — én nem birom tovább.

— Melyiknek — kérdeztem naivan — a

melyik most itt van, vagy annak, amelyik jönni fog?!

Elájult.

Mikor az új donnával tárgyaltak, azt kérdezi az én martir nejem:

— És miért jött el a régi helyéred?

— Nézze naccsága, én sem kérdeztem miért ment el az elődöm, hát a naccsága se legyen kíváncsi — hangzott a felelet.

Elájult!

Belátom, hogy csunya dolog tőlem, amit tenni szándékozok, de nem utasíthatom vissza a diszelnöknőt ugy-e bár? Számolgattam a gombjaimat: menjek, ne menjek. És dacára annak, hogy úgy jött ki, hogy ne menjek, mégis megyek, mert a lelkiismeretem is megnyugtattam azzal, hátha így fogok tudni egy jóra való lányt találni ennek a szegény aszszonynak.

Felolvasásom címe: A háztartási alkalmazottak öntudatának emelése (szegény feleségem) különös tekintettel Lady Hamiltonra, Madame Du Barryra.

Esetleg diszelnöknek is megválasztanak. Persze küldünk üdvözlő táviratot Pola Negri-nek és egyéb élő nagyságoknak a volt alkalmazottak sorából. Ezuttal felhívom a t. háziasszonyok figyelmét kitűnő összeköttetéseimre, és „cupringeri” díjként csak annyit kérek, hagyják meg feleségemet hitében, hogy én — mint árúvásárra mentem. GAMMA.

Cenzurat de: V. Ivășcoiu, secretar de plasă.

Fontos! Uj!

Mészárszék!

Alólirott a szászvárosi és környékbeli n. é. közönség b. tudomására hozom, hogy az Ardeleana-piaci üzletem fenntartása mellett f. év június hó 16-ikától kezdődőleg egy új

fiók-mészárszéket és hentes-üzletet

nyitottam Ferdinánd király-utca 4. sz. alatt, a „Central” szálloda mellett.

Itt a t. közönségnek rendelkezésére állok a legfinomabb, mindig friss és kiváló minőségű mindennemű húsfélékkel, valamint nagyválasztékú, feltétlenül tiszta és izletes hentesáruval.

Tisztelettel kérem a n. é. szászvárosi és környékbeli közönséget, hogy saját érdekükben minél számosabban bizalommal látogassanak meg, mivel, — mint a múltban is, — a legtökéletesebben, teljes megelégedésre lesznek kiszolgálva.

Teljes tisztelettel:

Opincar Miklós, mészáros és hentes.

136 2—3

Nincs a megyében napilap,

s így a megyei vonatkozású eseményeket, személyi és egyéb híreket, rendeleteket s üzleti vonatkozású hirdetéseket

csakis a megyében megjelenő ujságokból olvashatja.

Rendelje meg a 16 év óta fennálló s a megye minden részébe járó

„Szászváros és Vidéke“-t

Előfizetési ára: Egész évre 240, félévre 120, negyed évre 60 leu. Hirdetési olcsók!

Nyomatott a „Szászvárosi Könyvnyomda Részvénytársaság” gyorsajtóján.

Eladó egy 10 HP. benzín-motor,
Cim a könyvnyomdában. 135 2-

Eladók a Str. Brătianu 29. és 31.
szám alatti házak. Értekezni lehet
Orbán Lajos tanárnál. 138 1-

Nagyobb mennyiségű zsákok,
jó minőségű, egyszer használt, ju-
tányos árban eladók Breckner
Mihály szappan- és gyertyagyárában
Szászvároson. 137 1-6

Üzletáthelyezés!

A n. é. közönség szives tudomására hozom, hogy férfi és női

divatáru-üzletemet

f. hó 10-től a Strada Regală (Vásár-utca) 1. sz. alól a Str. Regală 12. sz. alatti saját házamba helyeztem át. A teljesen felfrissített és a legkényesebb igényeket is kielégítő áruraktáromat a n. é. közönség szives figyelmébe ajánlom.

Tisztelettel:

KARL ZOBEL.

133 3-3